

עצם המושג, מדיאת הכנסת" הפך לכדי... ההמונים מבקרים ביצוע, המוני נוער שזו פגישתם הראשונה עם הדמוקרטיה הפרלמנטרית, והאולם ריק.

מרדכי סורקיס: עכשיו זוג צעיר הצטלם כאן. "היו צבי צימרמן: אני מצטער מאד, לא שומעים את קריאות הביניים שלכם. אם כך, מה הטעם בזה? מרדכי סורקיס: זה בית הלורדים!

אורי אבנרי: פעם הייתי היחיד שדיבר על תופעה זו. לאחר מכן זה הפך לאופנה. ראובן ברקת המנוח כינס כמה ישיבות, שבו שפכו ראשי הסייג עונת דמעות איש על שרוול רעהו, וקוננו מרה על העדרות חבריהם.

אחרי כל הדיבורים והמאמצים, המצב כיום גרוע מכפי שהיה אי פעם. כמושב זה נוכחים במשך שעות ארוכות ארבעה-חמישה חברי כנסת, כשעה שנידונים חוקים של מיליוני ל"ר, רות, ופעילות ממשלתיות הפוגעות בחייו של כל אזרח.

יש קשר בין סימפטום א' וסימפטום ב'. כאשר הכנסת אינה מחליטה, כאשר הרביעייה הפך להקראת מונולוגים לפרוטוקול, כאשר איש אינו שואל לדעת חברי הכנסת שהוא חבר בסיעה הגדולה - למה יבוא איש המערך או איש גח"ל או איש המפד"ל להשתעמם באולם זה?

קירקס וחוסר-אונים

סימפטום שלישי, אדוני היושבי-ראש, הוא המצב בוועדות. גם שם הגיע המשבר לשיאו. בעניינים חשובים מופיע עלת גם בוועדה מישמעת סיעתית, ושורה ארוכה של חוקים נתקבלו בוועדות נגד מצפונם של חברי-הוועדות, ואף של יושבי-ראש שלהן (חוקי הרבנות בוועדת הפנים, חוקי-ישוב-סיכוכי-עבודה בוועדת-העבודה, והרשימה ארוכה). כשלא מובטחת העברה אוטומטית בוועדה, פשוט קורעים את התקנון וממנים ועדה חדשה, תפורה לפי מיי זה (כמו במיקרה חוק המושבים).

חוכנית להבראת הכנסת

ליועצים אלה תובטח בחוק גישה חופשית לכל מידע ממלכתי, והם ישמשו כחוקרים בוועדות.

(5) כל הנאומים בכנסת יוגבלו לחמש-עשרה דקות, וזה יהיה גם זמן המינימום לכל סיעה.

(6) ישונה נוהג השאלות, כדי לאפשר הקירה של ממש, ולשדול מן השר את האפי שרות להשתמש מתשובה או להזנות את הכנסת בחצאי אמיתות.

(7) תקום בכנסת ועדת-חקירה מתמדת, שבסנייה יובאו תלונות חברי-כנסת על שרים שלא אמרו אמת בכנסת.

קביעת הוועדה שהשר שיקר תגרור אחי ריה פיטורין אוטומטיים של השר.

אריה אנקוריון: ומה עם חברי-כנסת ש" אינם אומרים אמת?

אורי אבנרי: נדמה לי שאין כל אפשרות לחייב את חברי-הכנסת לומר אמת. אבל שר המופיע בפני הכנסת חייב לומר אמת, או לא לומר דבר. אסור לו לשקר.

(8) כל עניין חשוב יובא לדיון ולהכרעה בכנסת. אם לא יובא הדבר לעיני הממשלה, תהי יוט הנשיאות, על פי קריטריונים קבועים, ש" העניין טעון ברור פרלמנטרי.

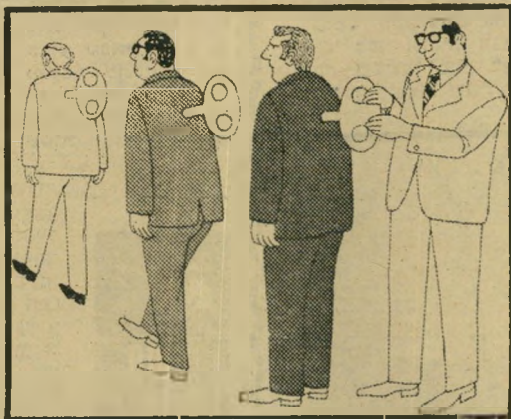
(9) יוקם בית שני, מורכב מאנשים מצטיינים מכל שטחי החיים, לרבות חברי-כנסת שגמרו בבית שלוש או ארבע קדנציות, לשם דיון בבעיות לאומיות וחברתיות עקרוניות, ללא מישמעת סיעתית.

הנה כמה מן הפתרונות הדרושים: (1) יונהג קוורום * בכנסת, מינימום של שלושים נוכחים לדיון, ארבעים נוכחים ל" הצבעה.

זה מקובל ברוב הפרלמנטים. וזה מקובל בדת היהודית. יש מניין בכל תפילה.

יצחק נבון: לא ברוב הפרלמנטים. אורי אבנרי: ברבים מן הפרלמנטים. יצחק נבון: לא רבים. מנחם בגין: האם חברי-הכנסת אבנרי יודע שכבר הוצעה הצעה זו פעמים רבות לפני שנים רבות?

אורי אבנרי: אני יודע שהוצעה לפני. אני הצעתי אותה בכנסת הקודמת. היא הוסרה מסדר-היום, ותמהני למה. יושבי-ראש הסיעות התכנסו בחדר היושבי-ראש המנוח. אחד אחרי השני קוננו על כך שחברי סיעותיהם אינם באים לכנסת. ובי כל זאת הסירו מסדר-היום את הצעתו. הדבר הפי

המזימה של אחוז החסימה

אדוני היושבי-ראש, אלה הן רק כמה מן התרופות. איני משלה את עצמי. במיבנה הפוליטי הקיים הן לא תוגשמה.

מי ששולט בממשלה, שולט גם בבית הזה, והוא מעוניין שהכנסת תישאר חותמת-גומי. אותו משהו אינו מעוניין בתיקון הבית, אלא להיפך.

הכנסת הנוכחית

בהשגדת כל שריד של עצמאות פרלמנטרית אמיתית. זוהי המשמעות האמיתית של המזימה הזי נרקמת בצמרת מיפלגת-ההעבודה, והמכתבת במיטבה של הגבי גולדה מאיר, לסלק מן הכנסת את סיעתי, על ידי העלאת אחוז החסימה. משה ורטמן: ראש-הממשלה אינה קשורה

בה. אורי אבנרי: ראש-הממשלה אמרה שהיא מוכנה, לעלות על הבריקדות כדי שסיעתי לא תהיה בכנסת.

הציבור בוחר ומקנטר

אדוני היושבי-ראש, שינוי פני הכנסת ייתכן רק על-ידי פעולה של ציבור הבוחרים. יש כאן תופעה מוזרה: פעם בארבע שנים בוחר הן ציבור בכנסת חדשה, בדיוק על פי התכונות הכנסת הקודמת. ואת ארבע השנים הבאות מבלה הציבור בקיטרוג על הכנסת, שהוא עצמו בוחר. לבל עם ייש הפרלמנט שהוא ראוי לו. אני מאמין שהציבור הישראלי ראוי לפרלמנט הר" בה יותר טוב. אבל רק הציבור עצמו יכול ליצור פרלמנט כזה.

שוט והאלמנטרי הזה היה מביא לתיקון המצב בן לילה.

(2) ישודם שכר הגיוני לחברי כנסת הממלאים את תפקידם. שכר זה יוצמד להון פעת חברי כנסת כמליאה ובוועדות, והשתתפי פותם בהצבעות.

כל ההצבעה תהיה במיכשור אלקטרוני, כך שכל הצי בעה של כל חברי-כנסת תירשם אוטומטית. כאן אני רוצה לומר דבר, שחברים אחדים פוחדים לאמרו. שכר חברי-הכנסת הוא מגותך. אין אפשרות להביא כוחות רביניים לכנסת הזאת. כל זמן שהחברות בכנסת כרוכה בקרבן כלכלי גדול.

(3) בצד מישכן הכנסת יוקם בניין-עבודה כדי שכל חברי-כנסת יקבל חדר-עבודה ומזכיר בשכר.

שם חברי-כנסת אינו יכול למלא את תפקידו ברצינות בלי תנאים אלמנטריים אלה לעבודה.

(4) יקום בכנסת מנגנון מינמוני של מומי חים עצמאיים בכל שטחי הטיפול, החל מענייני צה"ל וקדה בענייני ביטחון.

* קוורום - מניין חוקי - הנוכחות המינימלית הדרושה לקיום פעולה.

כשוועדות סגורות, נקבעים הדברים על פי צו הממ"שלה. כשנעשה נסיון לפתוח את הוועדה, כמו בפרשת אוטוקרם - חבל לי לומר זאת - הפך הדבר לקירקס. מעין קריקטורה של ועדת מקקארה.

גם כשיש רצון טוב, עומדת הוועדה חסרת-אונים מול שפע המומחים של הממשלה, קצרי ניה ופקידיה, אפופי המרות והסמכות, כשאין לחברי הוועדה היכרות המינימלית להשיג מיי דע נגדן, ולחקור הקירה של ממש.

פרלמנט בשוק הפישפשים

הכנסת חולה וגלולות של אספירין לא תעורנה. יש צורך בפתרונות רדיקליים.

הסתייגויותינו מתקציב הכנסת מרמזות רק על כיוון הפתרונות הדרושים. כדי שהכנסת תהיה ראויה לשמה, עליה להכפיל ואולי לשלש את תקציבה.

איי-אפשר לרכוש פרלמנט טוב כמו מציאה בשוק הפישפשים. מדינת ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה פרלמנט זול.

כל ההגדרות האלה מקורן בתקופת השולטאן התורכי עבד-אל-חמיד השני, שפחד מפני התרועעות הלאומים בממלכה העות'מנית, ומשום כך שם את הדגש על הי השתייכות הדתית בלבד. מאז קיימים בארץ החוקים הדתיים עד עצם היום הזה. אנו חיים לפי רוחו של עבד-אל-חמיד, שעברה למנדט הבריטי, וממנו למדינה.

...האידיאולוגיה של ארגוני הפידאיון אומרת: יש להקים בארץ, ריפובליקה דמוקרטית לא-דתית, שבה יהיו יחד, מוסלמים, נוצרים ויהודים, במאות הרצאות שלי, בעשרות קמפוסים ברחבי העולם עמדתו על הנקודה הזאת, וניסיתי לשכנע את אוהדי הפידאיון ברחבי העולם שההגדרה, מוסלמים, נוצרים ויהודים" פירושה שלילת הלאומיות שלי.

מי שרוצה לחלק אנשים על פי הגדרות דתיות, כוונתו היא תמיד לשלול את הלאומיות של הזולת. מי שאומר, מוסלמים, יהודים ונוצרים, בא לשלול את זכותנו הלאומית בארץ הזאת, מפני שהוא מסרב לדבר על "ישראלים ופלסטינים", או "יהודים וערבים".

עכשיו באה ממשלת ישראל, ועושה בדיוק אותו הדבר, מתוך רצון נימוק בדיוק, אך במגמה הפוכה: לשדול את לאומיותו של העם השני בארץ - העם הערבי-פלסטיני, ש" ראשיה-הממשלה שוללת את קיומו הלאומי.

מיעוט לאומי ערבי במדינה, ולהעמיד פנים כאילו ישנם רק מיעוטים דתיים.

ובאותה שעה: לכפות על היהודים להצהיר על השתייכות יהודית כאילו היתה דתית, ולא לאר מית. הטופס הוא כזה שלא הושאר בו מקום לציון "בלי דת".

מאיר וילנר מרק"ח העלה הצעה לדון בנושא זה, ושר-המישפטים שלל את הצעתו. קמתי והצעתי להע" ביר את המעניין לדיון חדוף בוועדה.

אמרת שאנחנו שוללים בכלל התערבות המדינה בהגדרתם העממית של האזרחים. לדעתנו, אין מקום לציון לאום ודת בשום מיסמך ממלכתי. מבחינת המדינה, קיימת רק האזרחות - עקרון שנתקבל לפי דרי שתי היהודים דווקא, בכמה מן המדינות המתקונות ביותר בעולם.

אך אם רושמים השתייכות, איזו? אורי אבנרי: ...אנחנו חוזרים כאן 90 שנה אחורה. בשנת 1882 עלה לארץ אליעזר בן-יהודה, וכאשר נדרש למלא טופס על השתייכותו הדתית, כתב: "בן בלי דת". אני שואל את עצמי: אם יבוא אלי מחר הפוקד, ויבקש ממני למלא את הטור הזה, כיצד אענה אני? אצטרף לענות, "בן בלי-דת", כי אינני משייך את עצמי מבחינה דתית לשום דת שהוא. גם לא לדת היהודית.

מאבא, מאמא, מהחנות, מהחנות, מכל הבא ליד. הוא לוקח הלוואות, לוקח את כספי הפנסיה של הוריו ושל מחותניו, קונה דירה. כל חייו הוא ישלם על הדירה הזאת ריבית ומשכנתה. על זה אתם מטילים מס רכוש? הרי זהו דבר מיפלצתי!

...ונקודה נוספת שאני מתריע עליה פעם אחר פעם, בדיון על חוקים שונים: מה האפי ליה הממאירה הזאת בין עולים חדשים לבין זוגות צעירים, המתחילים את חייהם בארץ?

מדוע לא לתת לבני הארץ את אותן הי הקלות, שאתם נותנים לעולים החדשים? אם אתם נותנים לעולים החדשים פטור ממס במשך חמש שנים, תעניקו את הפטור הזה גם לזרי גות צעירים!

חזרה לימי השולטאן

בטפסי המיפקד, שהתחיל השבוע, קרה משהו מור זר: האזרחים נדרשו להצהיר על השתייכותם הדתית (יהודי, מוסלמי, נוצרי, דרווי או אחר...), אך לא על השתייכותם הלאומית. הכוונה היא, כמובן, לטשטש את עובדת קיומו של